

UNDER DANNEBROG

MARINEFORENINGENS MEDLEMSBLAD

ORGAN FOR SØVÆRN OG SØFART

3. AARGANG

REDAKTØR: KAPTAJN H. EWALD

HÆFTE XI

AARSABONNEMENT 3 KR.

UDGIVER: MARINEFORENINGEN
EKSPEDITION: FORENINGENS KONTOR, CHR. IX'S GADE 5¹
ANNONCEEKSPEDITIONER: THIESENSVEJ 10 KORSØR
HANS TAUSENSGADE 14 ODENSE

ENKELTE NUMRE 25 ØRE

FORENINGSMEDDELELSER M. M.

VED E. W. MARSTON, VALDEMAR SCHOU OG AXEL JUEL

KØBENHAVN-KREDSSENS SAMMENKOMST DEN 20. NOVBR. 1916

Omtrent 100 Medlemmer havde givet Møde i Studenterforeningen i Forventning om en interessant Aften, og de blev saavist heller ikke skuffede.

Formanden bød velkommen og overgav dernæst, efter at Flaget med det sædvanlige Ceremoniel var hejst, med nogle indledende Bemærkninger Ordet til Kommandør *Hammer*. Det blev ogsaa for Tilhørerne »En Oplevelse i Grønland« — som Foredragets Titel lød — baade ved Billedmaterialet, som var glimrende, og ved den Interesse for og Kærlighed til denne vor fjerne Ø, som mærkedes hos Kommandøren, der sammen med andre Søofficerer som *Wandel*, *Holm* og *Amdrup* saa smukt har indskrevet sit Navn paa Grønlandsforskningens Mindetavle. Det er vanskeligt at gengive den Stemning af imponerende Ro og Majestæt, som de smukke Billeder fra Grønlands mægtige Fjorde og Fjælde rummede, men man forstaar bedre efter Synet af dem den Længsel efter Landet, der altid bliver tilbage hos dem, som har været deroppe, og den Ulyst til at drage derfra, som holder saa mange danske fast paa denne Verdens største Ø med det ublide Klima; man betoges ganske af de vældige Scenerier, som oprulledes paa det hvide Lærred og de tiltalende Billeder af Landets elskværdige, velbegavede og hjælpsomme Indfødte, hvem Kommandøren efter sit Samliv med dem omfatter med den varmeste Sympathi. Kendskabet til Grønland — som til Island og vore vestindiske Øer — vilde i Tidernes Løb have vundet meget hos os Danske, hvis Lejligheder som denne til at stifte nærmere Bekendtskab med disse Dele af Monarkiet og deres Indbyggere havde været givet i langt rigere Maal. Grønland er jo — for de Indfødtes Skyld — et lukket Land, og det Arbejde til Racens Bevarelse, gennem Beskyttelse mod den skadelige Del af Civilisationens Foreteelser, som Stat og Administration har iværksat og opretholder, er anerkendt af alle, hvis Syn paa Forholdene har Betydning. Og Landets rige Muligheder vil forhaabentlig, til Gavn for Moderlandet og Grønland selv, ad Aare kunne udnyttes.

Efter Forevisning og Forklaring af det prægtige Billedstof gik Kommandør *Hammer* dernæst over til en Beskrivelse af »Hvidbjørnens« Forlis for 22 Aar siden og de Naturbegivenheder som, trods Skibets Beliggenhed paa et udmærket beskyttet Sted inde i en af de dybe Fjorde, hvor et Forlis skulde synes umuligt, var medvirkende til et foraarsage Katastrofen, som jo heldigvis kun gav Tab af Skib og Gods. Den sagkyndige Tilhørerskare lod ved sit kraftige Bifald Kommandøren forstaa, at han og hans Mandskabs fortræffelige Sømandskab ved denne Lejlighed vandt fuld Forstaaelse og Anerkendelse; man forstod, uden at det egentlig blev omtalt, hvad Chefens Eksempel betyder under saadanne Forhold, hvor 21 Mennesker, hvoriblandt en Kvinde, kastes iland paa en øde Kyst med 10 à 15 danske Mil mellem sig og nærmeste Boplads eller Koloni i 10—15 Graders Kulde og næsten uden Proviant, og man fik det smukkeste Indtryk af den Hjælpsomhed, som en lille Grønlanderfamilie i Nærheden af Strandingsstedet udviste ved efter ringe Evne at dele sit sparsomme Jagtudbytte med den store Skare »Kavdlunakkede« som kastedes iland hos dem saa uventet. Foreningens Medlemmer skylder Kommandør *Hammer* en varm Tak for hans Foredrag.

Den store Sal var festligt smykket med Flag og et udmærket Strygearkester af *Julian Olsens* Musikere havde Plads paa Tribunen ved Salens ene Ende. Formanden holdt en smukt formet Tale for Aftenens Foredragsholder, hvem han igen takkede for det Indblik han havde givet os i grønlandske Forhold. Kommandør *Hammer* udtrykte sin Tilfredshed ved at samles med Marineforeningens Medlemmer og ved at have haft Lejlighed til at tale for dem. Efter Bordet samledes man til Kaffen i tilstødende Lokaler,

for dernæst atter at bænkes i den store Sal ved Punchen. En behagelig Overraskelse var det her, at Forfatteren, Fuldmægtig i Marineministeriet *Axel Juel*, glædede Forsamlingen med Recitation af nogle af sine Marinedigte af den nylig udkomne Samling, »Himmel og Hav«. Hr. *Juel* selv og hans Virksomhed iblandt os er jo velbekendt — og det var meget glædeligt at stifte Bekendtskab med ham som Digter, idet hans ejendommelige, mandige, lyrisk formfuldendte Poesi greb alle og han paahørtes under lydøs Stilhed. Han knæsattes ved denne Lejlighed som det, man alt længe har regnet ham for, nemlig »vor egen Digter«. Ved Digte som »Søminen« og »Natlig Patrouille i Sundet« var man i nogen Uvished om, enten den lydøse Opmærksomhed under Foredraget eller det spontane Bifald bagefter var den største Kompliment til Forfatteren. Vi takker Hr. *Juel* for den Glæde, han beredte os og haaber paa Gen-tagelser. Hr. *Juels* fra alle Sider med Glæde og Anerkendelse modtagne Forfatterskab har særlig blandt Søens Mænd Forudsætning for at vinde Forstaaelse ved sin Kraft og Mangel paa maanesyg Følsomhed; i egentlig Forstand giver hans sidste Digtsamling os Havet og Havets Poesi samtidig med, at Forfatteren paa den for ham egne Maade forstaar at faa de Strenge til at klinge, som *kan* anslaa hos dem, hvem Havets Haandgribelighed og Barskhed er mere bevidste Ting end Havets Poesi. Til Slut maatte Hrr. *Juel* recitere sit til Flyveren *Axel Hoeck* dedicerede Digt »Søflyveren«; — kun nødigt gav Forsamlingen slip paa ham.

Den smukke Stemning som herskede hele Aftenen fæstnede yderligere ved flere gode Taler. Kommandør *Kiær's* Tale for Kofardimarinen, som under vanskelige, ofte livsfarlige Forhold, med aldrig træt Pligtroskab opfylder sin Mission, vakte stormende Bifald.

Først sent sluttede den vellykkede Aften.

E. M.

MARINEFORENINGEN FOR FAABORG OG OMEGN

afholdt Søndag den 12. November en selskabelig Sammenkomst. Hovedforeningens Sekretær, Grosserer *Valdemar Schou*, der i 1913 foretog en Rejse gennem Indien, havde elskværdigst tilbudt at ville fortælle om denne. Forinden var der indbudt til Fællesspisning med Damer, og der herskede ved denne en munter og fornøjelig Stemning. Derefter fulgte Foredraget, forinden hvilket Fabrikant *C. C. Jensen* bød Velkommen. Hr. *Schou* fortalte om den interessante Rejse, og ledsagede Foredraget med ca. 140 fortrinlige Lysbilleder efter egne Optagelser. Forsamlingen var overmaade interesseret og Hr. *Schou* høstede til Slut stærkt Bifald.

Derefter samledes Medlemmerne atter til et animeret Panchesold.

C. C. J.

VEJLE KREDSEN

afholdt Fredag den 13. Oktober en festlig Sammenkomst i Teateret. Kl. 7 præcis gik samtlige Deltagere til Bords, og efter at Formanden, Hr. Bagermester *Andersen* havde budt Velkommen, var Ordet frit.

Eftersom Skafningen skred frem, fremkom den rigtige Marinestemning, og Samværet var saa behageligt, at man først henad Kl. 3 — efterat Hr. Mejeribestyrer *Hansen* som fungerende Kanoner lod Baadsmanspiiben lyde med et: »Klar ved Køjerne« — gik hver til sit, enige om at have tilbragt en udmærket Aften.

J.

JULEHEFTET

I Begyndelsen af December vil Marinens Julehefte udkomme, indeholdende Bidrag af: Premierløjtnant *Bardenfleth*, Forfatteren *H. Boesgaard*, Kaptajn *H. Ewald*, Forfatteren, Kunstmaler *Achton Friis*, Premierløjtnant *Axel Grove*, Forfatteren *Axel Juel*, Premierløjtnant *Kay Jungersen*, Løjtnant *G. Kragh*, Grosserer *Hans Tegner*, Tegneren *Axel Thiess* og Viceadmiral *Wandel*.

Heftet, der vil blive rigt illustreret, dels med Fotografier og dels med Originaltegninger af Kunstnerne *Achton Friis*, *Rasmus Christiansen*, *Axel Thiess* m. fl., sendes gratis til Marineforeningens Medlemmer i Stedet for Decemberhefte af Medlemsbladet. Redaktionen haaber, at Medlemmerne vil være glade ved dette Bytte og i deres Kreds virke for Køb af det smukke Hefte, der sikkert vil være en kærkommen Julegave. Det vil — i Kommission hos Gyldendals Forlag — blive bragt i Handelen til en Pris af 1 Krone. Overskudet tilfalder Marineforeningen.

EN DANSK DELTAGER I VERDENSKRIGEN

Ikke faa danske Frivillige deltager som bekendt paa fransk og engelsk Side i Krigen, Mænd, som enten ved dens Udbrud i 1914 befandt sig i de paagældende Lande, eller som senere drog ud for at stille sig til Raadighed for de Nationer, hvis Sag de ansaa for deres. Mange af dem hviler nu i fremmed Jord, nogle er vendt tilbage med Krigens udslettelige Mærker, synlige og usynlige, — om dem alle har vi kun hørt, naar deres Navne har været nævnt,

AXEL JUELS MARINEDIGTE

Den Marinedigtsamling, »Himmel og Hav«, som vort Medlem og Medarbejder, Digteren *Axel Juel*, har udgivet for kort Tid siden, er bleven modtaget med den største Anerkendelse af Presse og Publikum. Den udmærkede Digter, hvis Digtsamling: »Vandringsmanden synger« ifjor vakte saa megen Opsigt, har her skrevet en Samling djærve og stemningsfulde Marinedigte, som vil være en kærkommen Gave for alle, der har Sans og Følelse for Havet og Livet paa Søen i Fred og Krig.

Idet vi varmt anbefaler denne Bog netop til dette Blads Læsere, vil vi citere nedenstaaende af den litterære Kritiks Anmeldelse af Bogen:

»Af de mange slette Digte, der i Tidens Løb ser Lyset, er ni Tiendedele inspireret af Fædrelandet og Kærligheden. Møjsommeligt bliver de til, skønt udrigget med hundred Gange brugte Vendinger, møjsommeligt bliver de læst, ingen opflammer de, talrige Læsere faar de til at vende sig bort fra Verset som fra en snøvlede Fløjte.

Men hør Fløjten, naar den bliver sat for den rigtige Mund!

Det var Billedet af Fløjtespilleren, der rejste sig, naar vi læste os gennem *Axel Juels* »De første Blomster«, »Frimodige Sange« og »Vandringsmanden synger«. Der stod gamle Folk og unge Piger ved Vinduerne, naar han fløjtede drog gennem Landsbyen eller Staden, og der blev lyttet længe efter at den sidste Tone var døet bort. Det er den sammè friske Fløjtespiller, der møder os i »Himmel og Hav«, blot endnu friskere og med en fuldere Tone.

Som Embedsmand i Marineministeriet og Søn af en Officer, har *Axel Juel* store maritime Forudsætninger, dem han i sin Digtning gør stor Ære. Der er i dansk, baade gammel og moderne, Krigsdigtning, saa megen Ordbram, saa megen veltalende Overflødighed, selv naar virkelige Digtere fører Pennen, at det føles som at komme ind i den rigtige Sømandsverden, naar man aabner »Himmel og Hav«. Man er hos *Juel* lykkelig fri for den rædselsfulde

at de har gjort sig selv og det Land, de tjente, Ære. Vi behøver kun at nævne Navne som *Flyveren Leth-Jensen*, *Kornerup-Bang*, all-round Sportsmanden, som nu er Sergent i den engelske Hær, *Ib Müller*, *I. P. Müllers* unge, men granvoksne Son, som sidst, man hørte Nyt om ham, ligeledes var bleven Underofficer.

Mange erindrer sikkert endnu de to Navne *Fjerdingsstad* og *Feveile*, Kunstneren fra Skagen og hans Ven, Søn af Dr. *Feveile*, om hvem Aviserne i Efteraaret 1914 meddelte, at de havde begivet sig til den franske Hær. Hrr. *Fjerdingsstad*, som vil være mangfoldige Skagensgæster bekendt gennem de overordentlig smukke Sølvmedarbejder, som udgaar fra Værkstedet i Østerby, overdrog sin Virksomhed til en anden og drog, ledsaget af sin Ven, over Holland til Frankrig, hvor de begge optoges i Fremmedlegionen og, efter en streng Rekruttskole i Lyon, kom til Fronten. Efter 1½ Aars Deltagelse i Krigen, under hvilken Hrr. *Fjerdingsstad* avancerede til Korporal og Fører for en skandinavisk Bombekasterafdeling, vendte han i Februar 1916 hjem til Danmark fra et langt Sygeleje paa et fransk Lazaret efter at have været haardt medtaget af 17 Shrapnel-saar i venstre Ben. For sit Mod og sin fortrinlige Tjeneste bærer han nu Krigskorset og Tapperhedsmedaillen, to Dekorationer, som er meget vanskelige at opnaa for Franskmand, endsig for Fremmede, selv om disse stiller Liv og Førlighed til Raadighed for Frankrig og kappes værdigt med dets egne Sønner i Mod og Dødsforagt.

Om sine Oplevelser under Krigen vil Hrr. *Fjerdingsstad* tale i Marineforeningen i Januar Maaned. Vi har haft Lejlighed til at høre Foredraget. Det er ved selve sit Æmne en Oplevelse, som ikke glemmes, og ved Foredragsholderens beskedne og rolige, yderst sympathetiske Fortællemaade vinder han straks sine Tilhørere og holder dem fast, maaske netop fordi han med sit naturlige Foredrag er saa ganske — og heldigt — fri for oratorisk Sving. Man hører hans Ord under Alvor, som Æmnet selv byder det, og med den dybeste Interesse. Vi behøver næppe at opfordre Kammeraterne til at give talrigt Møde, — de vil faa Lejlighed til at lære en Mand at kende, som har givet sin Indsæts i det store Stevne og faaet sine Mærker derved, men som derved tillige har oplevet i et kort Spand af Tid nok for hele sit Liv. M.

og ganske falske Sømandsjargon, vi hos andre saa ofte har været plaget med; her er ingen litterær »Gast« eller »Admiral«; her er en ren Tone, her er Fantasi; her er først og sidst en naturlig og dyb Følelse for Danmarks »milde Strand«, for *Niels Juels*, *Tordenskjolds* og *Suensons Flaade*, for Danmark som Fædrelandet. Hør blot Indledningsdigtet, hvor smukt, hvor stille, hvor stolt:

Der er ingenting, der maner,
som et Flag, der gaar til Top,
mens det drager vore Hjærter
og vort Sind mod Himlen op —
og det vajer under Saling,
som en flammende Befaling,
aa, men ogsaa som en Hvisken
om det største, som vi ved:
ikke din og ikke min,
men hele Folkets Evighed!

Det har vajet for de Slægter
hvorved vi og vort blev til,
over Fredens milde Toner,
over Kampens vilde spil.
Det var forrest, naar de sejred,
det var med dem, naar de fejred,
langt fra Hjemmet, Hjemmets Fester —
det var Raabet, naar de stred,
og det sidste Suk i Bølgen,
naar det stolte Skib gik ned. —

Derfor blotter vi vort Hoved,
hver Gang Flaget gaar til Top,
mens det drager vore Hjærter
og vort Sind mod Himlen op.
Det er vores Drømmes Tolk,
det er baade Land og Folk —
Lad dit hvide Kors forkynde
for hver fremmed Havn og Red,
— om end hele Verden strides —
jeg er Danmark, jeg er Fred!

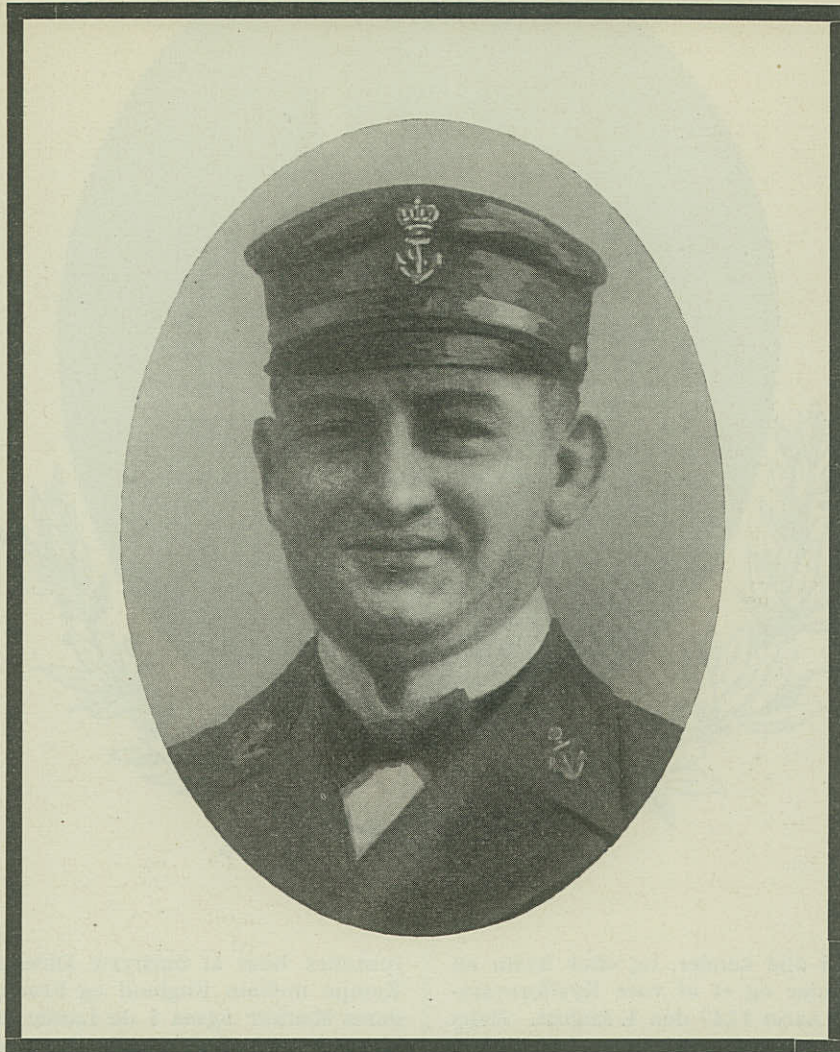
Endnu en Gang bekræftes det, at den dæmpede Stemme er den mest indtrængende.«

Ew.

UNDERBAADSMAND HANS PETER JENSENIUS ANDERSEN

FORULYKKET VED MINEEKSPLOSION VED NEKSØ DEN 23. NOVEMBER 1916

Siden Krigens Begyndelse er der fra Marinens Side udført et stort Arbejde med at uskadeliggøre drivende eller ilanddrevne Miner for derved at sikre saavel vore Fiskere som vore Søfolk i deres i Forvejen vanskelige Gerning.

Blandt de Mænd, som er ansat ved dette yderst farefulde Arbejde, har Døden nylig krævet sit Offer, idet Underbaadsmænd HANS PETER JENSENIUS ANDERSEN d. 23/11 1916 er forulykket under Arbejdet med at uskadeliggøre en ved Neksø paa Bornholm ilanddrevet Mine.

Han var født d. 28/4 1889 og havde fra 1903 til 1909 gennemgaaet Søværnets Elevskole; efter at være udnævnt til Underofficer havde han gjort Tjeneste paa flere Togter, forinden han i Oktober 1915 blev udkommanderet som Leder af et Detachement til Uskadeliggørelse af Miner paa

Bornholm. Han har det bedste Lov paa sig fra sin hele Tjeneste, var afholdt af saavel Kammerater som Kolleger paa Grund af sin bramfri og støtte Optræden. Hans lyse Syn paa Livet og hans Tilfredshed i sin Stilling gjorde ham til et hyggeligt og godt Menneske, som vil blive savnet af alle, der har haft Kendskab til ham. Størst vil Savnet selvfølgelig blive for hans unge Hustru, med hvem han kun havde været gift i et Aar.

En pludselig og voldsom Død bortrev ham — han faldt som en god, dansk Mand paa sin Post under dristig og ivrig Varetagelse af sit farlige Hverv!

ÆRE VÆRE HANS MINDE!

H. P. RASMUSSEN
LØJTNANT

OLFERT FISCHER

Denne Helt, hvis Navn vi alle kender, og efter hvem en af Nyboders gamle Gader og et af vore Kystforsvarsskibe er opkaldt, blev født i Aaret 1747 den 4. August. Hans Fader var Søofficer, men hans Bedstefader var indvandret Hollænder og Købmand i København.

Hans to Brødre, der ligeledes var Søofficerer, døde i en ung Alder, men selv blev han, kun 16 Aar gammel, Sekondløjtnant to Aar efter, at hans Fader var død som Viceadmiral.

Fra sine mange Søture kom han bestandig yderst velrekommanderet hjem og blev derfor hurtigt forfremmet og gjorde allerede i den unge Alder sin Stand Ære.

Foruden sin praktiske Dygtighed besad han ret usædvanlige teoretiske Evner, som blev gjort frugtbringende under hans Virksomhed paa Orlogsværftet; han var med til, i en dansk-norsk Eskadre, at forsvare de nordiske Rigers Neutralitet, idet han som Flagkaptajn i Aaret 1797 var med paa Togt i Østersøen.

I Aaret 1799 blev han Chef for Linjeskibet »Oldenburg«, der skulde paa Togt til Ostindien, men medens Skibet laa for Anker i Nærheden af det gode Haabs Forbjærg, rejste der sig en stærk Paalandsstorm, som det vilde være umuligt at staa imod, hvis man skulde blive liggende for Anker, og i største Hast kappede han sine Touge og satte Skibet ind paa Kysten et Sted, hvor der var smult Vand og tildels Sandbund. Derved reddede han Besætningen, medens andre Skibe, der havde ligget til Ankers i Nærheden, sønderløses og mistede alle deres Folk. »Oldenburg« blev dog ogsaa Vrag.

Samme Aar havde Napoleon slaaet Tyrkerne ved Abukir; han forlod Ægypten, da han ikke havde Udsigt til større Udbytte, og landede den 9. Oktbr. ved Fréjus, hvor det

lykkedes ham at omstyrte Direktoriet, men de forbitrede Kampe mellem England og Frankrig undlod ikke at sætte deres Mærker ogsaa i de Lande, der ikke deltog i dem, og især viste de britiske Krydsere en høj Grad af Hensynløshed mod de nordiske Landes Skibe. Disse nødsagedes derfor til at lade deres Handelsskibe ledsage af Orlogsskibe, og dette affødte Sammenstød med Englænderne, der sendte en engelsk Flaade ned til Øresunds Indsejling og krævede, at Danmark ikke maatte benytte Krigsfartøjer til Ledsagelse undtagen i Middelhavet, hvor det var nødvendigt til Værn mod Sørøvere.

Imidlertid sluttede Rusland, Sverrig og Preussen Aar 1800 en Overenskomst, der gik ud paa at øve Modstand mod Englænderne, som standsede deres Handelsskibe og undersøgte dem. Danmark og Norge, der blev opfordret til at slutte sig til Overenskomsten, kom derved i en meget vanskelig Situation, men da deres Interesser i Virkeligheden var med Alliancen, deltog de, og paadrog sig derved Englands Vrede. En mægtig Flaade blev udrustet, og i 1801 skulde den gaa til Østersøen, og alle dansk-norske Handelsskibe, der laa i engelske Havne, blev beslaglagt.

I Danmark følte man sig overbevist om, hvor dette vilde bære hen. Danmark laa nærmest og vilde komme til at staa først for Skud. Der var Is i Østersøhavnene, saa fra de andre Allierede var ingen øjeblikkelig Hjælp at vente.

Man forberedte sig efter Evne, og Olfert Fischer blev udnævnt til at kommandere Forsvaret paa Rheden, da man ikke, paa Grund af manglende Officerer og Mandskab, var i Stand til, paa nærværende Tidspunkt, at holde Flaaden parat. De norske Søfolk maatte føres igennem Sverrig, da de engelske Krydsere færdedes overalt i Kattegat og hindrede dem i at komme til København.

Hvad man havde tænkt sig at kunne naa med Hensyn til Skibenes Udrustning, inden Angrebet begyndte, viste sig snart ugørligt, og da Englænderne kom, bestod den dansk-norske Flaade kun af 2 Linjeskibe, 1 Fregat og to Brigger, hvorfor enhver Tanke om Kamp paa Søen maatte opgives. Alt sattes ind paa at skabe et Forsvar for Rhed og Havn, men Trekroner var kun i daarlig Stand og Prøvestenen, der bestod af 3 gamle Linjeskibe, der var sænkede og omgivet af Jord og Sten, saa de dannede en lille Ø, var i fuldstændigt Forfald.

Man udrustede da tre gamle Linjeskibe som Blokskibe og lagde dem til Ankers Øst for Refshale Grund, og Syd for denne laa »Christian den syvende«, der skulde erstatte Batteriet Prøvestenen. Desuden deltog: »Wagrien«, »Jylland«, »Kronborg«, Dannebrog«, »Charlotte Amalie« og »Indfødsretten«. »Dannebrog« var Flagskib med Olfert Fischer som Chef, og senere blev Linjeskibene »Sjælland« og »Holsten« anbragt mellem Blokskibene. De havde ingen Sejl, men hele Rejsningen, hvilket senere var til stor Skade, idet de nedskudte Dele af denne saarede Matroserne.

Mellem de store Skibe blev lagt smaa Fartøjer, Stykpramme, en Kavalleripram samt et Flaadebatteri, og en lille sejlfærdig Eskadre blev udrustet under Kommando af Kommandør Sten Bille.

Ialt havde denne Eskadre 630 Kanoner og 5000 Mand. Olfert Fischer var i travl Virksomhed. Det var svært at faa Skibene gjort kampdygtige, og i det hele taget sørgede for, at alle Beslutninger og Ordre blev udført; værst var det med det faatallige Mandskab, og der blev slaet Plakater op paa Gadehjørnerne i København, paa hvilke der blev lovet enhver, der meldte sig som Frivillig paa Orlogsværftet, 15 Kr. paa Haanden samt Kost og Løn som Søfolk. Der meldte sig omtrent 1000 Mand alene fra København, og disse blev sendte om Bord i Blokskibene; det var Folk af alle Bestillinger, der aldrig havde været om Bord i et Skib før, men da det gjaldt, gjorde de deres Pligt fuldtud.

Imidlertid arbejdede ogsaa Englænderne for at faa rustet deres Flaade, og den 12. Marts var de rede, men allerede ved Udsejlingen af Yarmouth forliste et Flagskib totalt, og 400 Mand af 600 druknede. Først den 22. Marts naaede de Danmark, og fra Kronborg saa man de fjendtlige Skibe nærme sig; der blev daglig sendt Meldinger til København om, hvad der tildrog sig paa Søen, og Olfert Fischer gjorde sig klar til at imødegaa Angrebet.

Den 27. Marts sendte den engelske Chef, Admiral Parker, Brev til Kronborg og forespurgte, om man vilde skyde paa dem, hvis de sejlede ind i Sundet. Efter at have faaet Ordre fra København, svarede Kommandanten, at Danmark ikke ønskede Krig med England, men at Flaaden, hvis Hensigt man kendte, ikke fik Lov til at nærme sig. Parker optog Svaret som en Krigserklæring, og da Vejret blev passeligt, stod han ned mod Kronborg, der øjeblikkelig gav Ild. Englænderne holdt sig op under Sverrig, og ud paa Aftenen ankrede de mellem Hveen og København.

Trommerne rørtes i Gaderne, og mange frivillige meldte sig; de sidste Folk kom ombord Aftenen før Slaget og lærte i Nattens Løb det nødvendige af Kanonbetjeningen.

Saasnart de engelske Admiraler havde undersøgt Forholdene, tilbød Nelson at ødelægge den danske Forsvarslinje i Løbet af en Time med 10 Linjeskibe. Rundhaandet gav Parker ham 12, foruden lette Fartøjer. Nelson sejlede igennem Hollænderdybet og afmærkede Farvandet. Onsdag Morgen ankrede den engelske Flaade omtrent ved Middgrund, og Nelson undersøgte den Vej, han havde valgt til sit Angreb. Senere gav han sine Ordre for næste Dag og gik til Køjs, men stadig maatte han have Underretning om Vejret.

Da det lysnede, var alle rede til Kamp, men i sidste Øjeblik turde ingen af de engelske Lodser paatage sig at føre Skibene ind, og kun med stor Møje lykkedes det Nelson ved halv Ni Tiden at faa en af dem til at vove Forsøget.

Kl. 5 om Morgen havde Olfert Fischer kaldt Mand-

skabet i Blokskibene til Vaaben, og inde paa Land var hvert tænkeligt Sted besat med Tilskuere; Kl. 10¹/₄ hejste han Signal til at begynde Kampen, saasnart man kunde naa Fjenden, og snart aabnedes Ilden mod »Edgar«, der dog fortsatte sin Sejlads givende lidt Ild, indtil den naaede »Kronborg«, hvor den optog Kampen for Alvor.

Det næste britiske Skib, »Agamemnon«, kom ikke til at deltage i Slaget og »Bellina« og »Russel« kom paa Grund; de andre lagde sig derpaa c. 1000 Alen fra de danske, og Nelson ankrede med »Elefant« udfør Olfert Fischer paa »Dannebrog«.

Nelson havde 1192 Kanoner og 9000 Mand, og desuden littede Admiral Parker og stod op mod den nordlige Del af Forsvarslinjen, men paa Grund af Strøm kom kun Fregatterne og de mindre Slagskibe til at deltage i Angrebet.

Klokken 11 var Slaget i fuld Gang. De engelske Besætninger var vante til Kampen og gjorde deres Arbejde godt, men de danske gav dem ikke noget efter, og alle kappedes om at yde det bedste.

Olfert Fischer havde faaet Raadighed over 11 Rokanonbaade, der hørte til Inderrhedens Eskadre, og de roede mellem de store Skibe for at skyde Englænderne langskibs, men det gik ikke, og Olfert Fischer lod dem trække sig ud af Slaget. »Rendsborg« drev paa Grund 1000 Alen indenfor Forsvarslinjen med overskudte Ankertøve, og Kapt. Rothe, der var ombord paa »Nyborg«, holdt ud i 3 Timer paa sin farlige Post mellem »Jylland« og »Wagrien«, og først da han kun havde 1 Kanon tilbage og havde mistet ¹/₄ af Besætningen, kappede han Tovene og forlod sin Plads.

Nu trængte Englænderne ind mellem »Jylland« og »Wagrien« og beskød dem paa langs; »Wagrien« laa helt op ad »Prøvestenen«, og disse blev heftigt beskudt og led forfærdeligt, men de uøvede Folk gjorde deres Pligt som gamle udlærte Sølke.

Midt i Kamplinjen kæmpede »Jylland«, »Kronborg« og »Dannebrog« med Nelson selv. Efter en halv Times Forløb gik der Ild i »Dannebrog«, og da Olfert Fischer selv var bleven saaret, forlod han Skibet og hejsede sit Flag om Bord i »Holsten«, hvorfra han ledede Slaget. I »Dannebrog« vedblev Kaptajn Braun at kæmpe trods Ilden, men mistede sin højre Haand.

Admiral Parker, der gennem Kikkert havde fulgt Kampen, havde set de 3 engelske Linjeskibe gaa paa Grund og sendte straks 3 andre afsted, men paa Grund af Vind og Strøm varede det længe, før de naaede frem.

Nelson havde lovet at afgøre det hele paa en Time, og Admiral Parker begyndte at blive urolig, da han var bange for, at Flaaden skulde blive for svag til at løse den egentlige Opgave, nemlig at faa Herredømme over Svenskerne og Russerne, og han gav derfor Signal til, at Kampen skulde afbrydes.

Nogle af Skibene adlød Signalet, men Nelson var ikke til Sinds at opgive Kampen.

Da Signalficeren kom og meddelte, at der var givet Ordre til at standse Slaget, lod han, som han ikke hørte det, men sagde dog lidt efter, at han vilde være fordømt, om han afbrød Kampen: »jeg har Lov til med mit ene Øje at være blind en Gang imellem.«

Derpaa saa han bort med det blinde Øje og bemærkede, at det var ham umuligt at se noget Signal, og han spigrede »Fægtning paa klods Hold« fast til Masten.

Hvis Admiral Parkers Ordre var bleven adlydt, havde Olfert Fischer faaet Æren af at have slaet den uovervindelige Nelson, men nu kunde der desværre ikke være Tvivl om, hvad Enden paa Kampen vilde blive. Først gav »Jylland« tabt og kort efter »Kronborg« og »Sværdfisken«. »Wagrien« kæmpede, indtil der kun var 3 Kanoner tilbage, og »Prøvestenen« fik 3 Gange sin Vimpel skudt ned, men hver Gang blev den hejst igen. Først da Dækket var ved at falde sammen, reddede Kaptajnen sig i Land, og Englænderne besatte Vraget.

I Centrum varede Kampen ved, og Nelson selv indrømmede, at de danske Folk kæmpede tappert, og at Fransk-mændene ikke i én Time vilde have kunnet udholde, hvad de Danske havde holdt ud i 4.

Tilslidst, da Nelson havde set »Dannebrog« drive brændende om og havde gjort det af baade med »Akershus« og »Elven«, der synkefærdige reddede sig ud paa Rheden, medens Flaadebatteriet maatte prøve paa at komme Nord om Trekroner, var der endnu »Sjælland« tilbage, som med sine ganske faa Kanoner deltog i den sidste Kamp, og han samlede derfor sine Kræfter mod »Charlotte Amalie«, »Søhesten«, »Holsten« og »Indfødsretten«, som var den nordligste Del af Forsvarslinjen.

Kun 95 danske Kanoner mod 200 engelske afgjorde denne Kamp, og Klokken 2 $\frac{1}{2}$ indsaa Olfert Fischer, hvor haabløs Situationen var. Kun »Holsten« var da nogenlunde kampdygtig, men var ikke i Stand til at holde Fjenden fra Livet.

Han strøg da Flaget og prøvede paa at fortsætte fra Trekroners Batteri, der endnu var i uskadt Stand, medens hele Forsvarslinjen var ødelagt. De to Blokskibe ved Indløbet til Inderrheden og Kommandør Billes Eskadre var endnu i Behold, medens alle Nelsons Skibe var stærkt medtagne af Kampen.

Stillingen for Englænderne var derfor ikke helt ufarlig, da de ikke turde blive Natten over i det snævre Farvand, og da Sejladsen nordpaa vilde føre dem ind under Trekroners Kanoner.

Nelson sendte derfor Bud til Kronprins Frederik og meddelte, at saafremt Ilden ophørte, vilde han skaane Besætningerne, men ellers vilde han sætte Ild paa alle de erobrede Batterier og ødelægge Mandskabet der ombord.

Ved Indgangen til Langelinje mødte Kronprinsen den engelske Parlamentær, og uden at indhente Oplysninger hos Olfert Fischer, gik han ind paa Nelsons Forslag og sendte Flaadeadjudanten Kaptajn Lindholm om Bord for at aftale nærmere med Nelson om Betingelserne.

Denne var netop bestemt paa at opgive videre Kamp for at kunne nærme sig Admiral Parker, saa Kaptajn Lindholm kom i et belejligt Øjeblik.

Saasnart han havde sat Foden paa Admiralskibets Dæk, hejste Nelson det hvide Flag og al Skydning ophørte fra de engelske Skibe.

Der blev nu indledet Forhandlinger, men med stor Kløgt gik Nelson bestandig uden om Olfert Fischer, saaledes at det blev Admiral Parker og Kronprinsen, der kom til at afgøre Betingelser for Vaabenhvilen. Den lange Tur Udvekslingen havde at tilbagelægge fra Langelinje til Parkers Skib, gav ham Tid til at udbedre og faa sine Skibe af Grunden, men de danske erobrede Skibe, som han vilde trække ud af Linjen, var saa forskudte, at han stak Ild i dem alle paa nær Linjeskibet »Holsten«. Det førte han med sig som Sejerstrofæ.

Vi danske mistede desværre en Femtedel af vor levende Styrke; vi havde 370 Døde og 688 Saarede, samt 1779 Mand Fanger; disse blev dog løsladt, da Vaabenhvilen indtraadte. Englænderne havde 1200 Døde og Saarede, men Kampen blev dog en Sejr for dem, og det er tvivlsomt, om det var bleven anderledes, hvis den var bleven fortsat.

Det maa dog erindres, at vore uøvede og uprøvede Besætninger havde gjort deres Pligt til det yderste, og Olfert Fischer kunde med Ære og Stolthed se tilbage paa sin Kamp mod Lord Nelson, thi uagtet han omtrent straks blev saaret i Hovedet, holdt han dog tappert ud, og først da Ilden i Dannebrog truede med at gøre alt Forsvar umuligt, flyttede han sin Stander over paa Holsten, hvor han blev indtil ogsaa dette Skibs Stilling blev haabløs.

Vi har følt os stolte over dette Slag, og Officererne blev hædrede med en Guldmedaille; den Olfert Fischer fik, var besat med Diamanter; Underofficererne fik en Medaille i Sølv.

Natten efter Slaget brugte Olfert Fischer til at bjærge de saarede fra Skibene, men tilslidst maatte han paa Grund af sine egne Saar overgive sin Kommando til Sten Bille.

De faldne Danske blev begravet ved en stor Sørgefest 1. Paaskedag den 5. April 1801 paa Holmens Kirkegaard, og der er senere opkastet en Kæmpehøj over Graven, som vi sikkert alle kender. Paa en Granitpyramide findes Indskriften: »De faldt for Fædrelandet den 2. April 1801, Medborgeres Erkendtlighed rejste dem dette Minde.«

Nedenfor Pyramiden findes en Marmorplade, hvorpaa følgende er indhugget:

Den Krans, som Fædrelandet gav,
Den visner ej paa faldne Heltes Grav.

Og paa en Bautasten findes de faldne Officerers Navne.

Seks Aar senere, da Englænderne igen angreb København, skete det fra Landsiden, saa Olfert Fischer havde ingen Kommando, men under den fortsatte Krig, blev han Chef for Trekroner og en Kanonbaadsflotille, som havde Station i Øresund.

Her opbragte han mange engelske Orlogsskibe og tjente gode Penge.

Han blev Kontreadmiral i Aaret 1809, og han henlevede sine Aar agtet og æret af alle. I 1825 udnævnte Frederik den VI ham til Viceadmiral, og næsten alle hilste den gamle Helt paa Gaden. Selv Matroser af Handelsmarinen gjorde ofte Front for ham og ventede med Huen i Haanden, til han var kommen forbi.

Han levede sine sidste Aar sammen med sine ugifte Søstre og døde den 18. Februar 1829 i en Alder af 82 Aar.

CLARA KOEFOED

UNDER TEUFELKAPS SKYGGE

(FORTSAT)

Jeg begyndte Nedstigningen.

Jeg skyndte mig, af to Grunde. For det første var jeg Kok i Dag og maatte have Forberedelserne til Aftensmaden i Orden, inden Bertelsen kom hjem fra Arbejde. Men der var ogsaa noget andet, som fik mig til at haste med at naa ned til vort Telt . . . . .

Ude i Øst, hvor den lave Sol faar Havisen til at rødme, ser jeg en lang, mørk Stribe komme vandre imod mig. Dens Spids forsvinder i Taagen mod Syd; men følger mit Øje den mod Nord ser jeg, at den rammer Teufelkaps Fod. Dér har den sit Udspring.

Det er Bjærgets Skygge!

Nu drager Solen paa sin Bane Døgnet langt rundt om Bjærgtet og beskinner det paa alle Sider. Bjærgtet staar, efter Bjærges Sædvane, og lader Solen og Tiden vandre omkring sig. Aarstidene skifter, mens det staar dér og drømmer. Og dets Væsen er bestandig Tryghed, uendelig Ro.

Det lader haant om Solen, den store Livgiver. Paa Trods af alt staar det her fra Verdens Grundvold blev lagt — thi er det ikke som selve Evigheds Fodskammel!

Men se, ud fra dets Side skyder *Skyggen*.

Som en vældig Urviser, svingende om selve Tidens Navle, vandrer den over Land og Hav. Den tæller Timerne og Dagene, Maanederne lægger den sammen til de bliver Aar, nøjagtigt og stille. Aarhundrederne bliver Aartusinder. Og om hundred Tusind Aar er Bjærgets Skygge bleven *kortere*! Men det véd det ikke; for det staar bare dér og drømmer om sin egen uendelige Styrke og Storhed. Og mens det langsomt smuldrer, synker og forgaar, staar det og tegner *Cirklen*, Uendelighedens Symbol, omkring sig selv.

Ak, du Sol — du store Smiler!

Naar vi ved Midnatstide stod udenfor vort Telt, saå vi denne Skygge komme dragende imod os over Havisen. Og som den naaede frem over den solbelyste Flade, døde Jorden under den. Dens Rand kom glidende og bølgende som i Slangebugter hen over Bundens Ujævnheder. Et for et indhentede den de straalende Isfjelde; deres Farver skælvede, der gik en Gysen henover dem, og et for et gik de ud — som Lys, der slukkes af en Spøgelsehaand. Og bag Skyggens Rand laa Landet daanet i gustne, isengraa Farver.

Naar denne Skygge gled hen over os, følte jeg det, som om selve Forgængeligheden lagde sin klamme Haand paa mig. Der var Forudsigelse om Udslettelse i den, en macaber Stemning, som overvældede. Det var som at blive kørt over af ét af Tidens store Hjul. —

Jeg halede ud for at naa ned til vort Telt og ikke være alene under Katastrofen. Jeg vidste, at Selskab med en anden, samt en god Gryde Havregrød efterfulgt af 1 *lb* *corned beef* pr. Mand kunde have en beroligende Indflydelse paa Gemyttet.

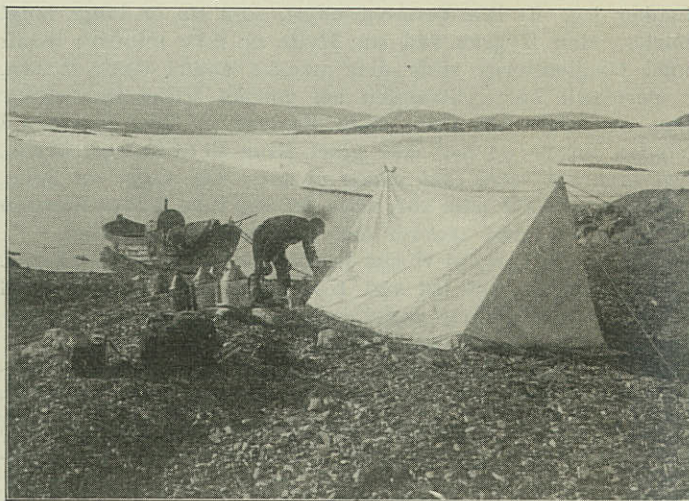
Da jeg næsten er naaet helt ned til Fjæren, ser jeg noget hvidt komme farende over Isen ind mod Land med sære Hop og Sving. Det ligner mest af alt en stor, løs Tot Bomuld, som føres afsted af lunefulde Vindpust, ned i Huller og op over Forhøjninger, hvirvlende om sig selv men stadig holdende én bestemt Retning. Det er en Hvidræv.

Paa en Afstand af 500 Alen opdager den mig, skønt jeg ved Synet af den øjeblikkelig er stivnet og har antaget Beskyttelseslighed med Klippen bag mig. Den fortsætter Løbet, men i en Vinkel paa sin tidligere Kurs. Et Par Gange standser den i et Nu, drejer Hovedet om imod mig og iagttager mig nysgærrigt. Saa hvirvler den atter videre, hurtigere end før.

Stadig staaende bumstille, opdager jeg pludselig en Blaaræv kun et Par Hundrede Alen fra mig, siddende ganske rolig

paa sin Bag paa en stor Sten nede ved Fjæren, stiv som en Pind iagttagende sin Kamerats Bevægelser. Min Nærværelse har den ingen Anelse om. Men næppe har den Hvide opdaget sin blaa Frænde i en saa faretruende Nærhed af denne mystiske Fremtoning oppe under Klippevæggen, før den styrter lige løs paa den, glemmende sin egen Frygt, og den standser ikke før den kun er to Alen fra den, lige under Stenen.

Jeg havde intet Haab om at komme Dyrene paa Skudhold, da Terrænet mellem dem og mig var ganske fladt og uden Dækning. Saa stod jeg da ganske musestille og betragtede dem. Den Blaa havde endnu ikke faaet Øje paa mig; al dens Opmærksomhed var rettet mod den Hvide, og i samme Nu, som denne standsede, fór Blaaræven op

og stod med et Spring paa alle fire. Jeg listede min Kikkert frem og iagttog dem.

Jeg har set en én Maaned gammel Katteskilling, som stod paa en Huggeblok, da en skikkelig Broholmer kom sluskende forbi og uden nogen Anelse om Kattens Nærværelse kom til at støde med Næsen mod Huggeblokkens Overkant. Jeg glemmer aldrig det Sprut, Katteskillingen afleverede og det Rædselsspring, Hunden gjorde. Den væltede to Børn og en Mælkebøtte og fór nervøs ned ad en Sidevej med alle ydre Tegn paa en ødelagt Formiddag.

Men *Katten* stod tilbage paa sin Blok, strittende som en Naalepude af Ondskab og Energi. Den havde faaet mindst halvfjersindstve Klør og sejsten Ben. Før var den en Kat paa et Fjerdelspunds Vægt; nu var den en Helvedesmaskine, den personificerede Panik og Udslettelse. Den stod paa 4 røde Pæle, stod — Fanden gale mig! — til det passede den at gaa!

Blaaræven her var knap saa imponerende som Katten; men den var lige saa grinagtig. Den var mere et Billede paa Overraskelse end paa Raseri; dens Ryg stod i én Bue, dens Lunte i en anden, den balancerede paa den yderste Spids af sine Poter, og Haarene struttede over hele dens Krop som paa en Pennevisker. Med runde, funkulende Øjne, der havde Uglens Alvor, iagttog den Hvidrævens underlige Adfærd. Og denne var ogsaa nok egnet til at forurolige selv de solideste Rævenerver.

Først leverede den en Serie af Spring paa Stedet, en hel Alen i Vejret, og faldt ned paa stive Ben. Samtidig gav den nogle mystiske, skræbende Lyde fra sig, der lige saa godt kunde hidrøre fra den ene Ende som fra den anden. Saa vendte den Ryggen til og løb et lille Stykke bort over Isen, som for at lokke den anden med sig. Da det ikke lykkedes, vendte den hurtigt tilbage og begyndte nu en

besynderlig Dans rundt om Stenen. Snurrende omkring sig selv og, undertiden med høje Hop, hvor snart Hoved, snart Hale kom øverst, bevægede den sig i et rasende Tempo i Cirkler med Blaaræven som Midtpunkt. Denne drejede sig oppe paa Stenen omkring sig selv paa stive Ben, som hypnotiseret iagttagende den andens Dans — indtil den endelig ude af sig selv styrtede ned fra Stenen og fór løs paa den. Da flygtede den Hvide adræt, og den Blaa fulgte. Og da jeg i det samme traadte frem af mit Skjul, forsvandt de hurtigt, hvirvlende om hinanden, mellem Strandens Skrueis og Stenblokke.

Bertelsen og jeg naaede næsten samtidig vort Telt, hvor »Primus« snart hvædede, mens mangehaande Dufte vædede ud af Døraabningen, hvorfra en fin Dampsøjle stod lodret op i den stille Natteluft.

»Der steg en liflig Køkkenduft
ud af min Moders Hytte . . .«

tænker jeg. Et lille Vers om noget, som nu er langt, langt borte. Men Hyggen ved vor Hytte er ikke mindre; maalt med Omgivelserne vilde den maaske endda vinde Prisen.

Bertelsen har i Stranden set ganske friske Bjørnespor lige nedenfor vort Telt. Men Bamsen er ikke kommen i Vinden for os og har ikke gjort Mine til at komme herop. Det maa vel være sket, mens vi sov. Og under en Søvn, der er saa solid som vor, vilde det vist ikke lykkes Bjørnen at vække os, med mindre den kom helt ind i Teltet.

Det er Pokkers, at vi saa længe skal undvære Ferskmad. Man bliver hurtigt led ved Konserves, naar man Dag ud og Dag ind ikke faar andet, selv om Udvalget er saa forholdsvis rigt som i vore Proviantkasser.

Og saa kan Indholdet af Daaserne dog byde paa Overraskelser. I Aften f. Eks. havde vi følt Trang til Blodbudding, en stadig tilbagevendende Delikatesse, lige yndet af alle Ekspeditionens Deltagere. Vi aabnede en stor Daase. Jeg gjorde mit bedste som Kok, hvilket bestod i at varme den og komme rigeligt med fint Smør i den. Dækket med et forsvarligt Lag Strøsukker stod der snart to dampende Portioner foran os, min paa en Tallerken. Bertelsen aad af Gryden.

Vi spiste i højtidsfuld Stilhed. Skeerne bevægedes maalt bevidst frem og tilbage mellem Munden og den dampende, brune Masse. Jeg lagde nok Mærke til, at der af og til i Mundfuldene optraadte nogle underlige, ureglementerede Klumper eller Trevler, der havde en helt anden Konsistens end den øvrige Masse; de var langagtige og lod sig kun med nogen Anstrængelse tygge. Paa en Polarekspedition bliver man hurtigt mistænksom overfor de Gaader, som dukker op fra Bunden af en Madgryde; men kun i meget foruroligende Tilfælde gaar man over til at forsøge paa

at løse dem. Jeg tænker her slet ikke paa saadanne Smaating som Rensdyrhaar fra Soveposernes Indre, som der altid forefindes i en ordentlig Polarfarers Gryde. Disse Haar er for Resten tynde og overordentlig sprøde, saa de let brister under Tygningen. Efter Bertelsens Mening er det de Haar, der allerbedst egner sig til Madlavning.

Nej, dette her var aabenbart noget virkelig sensationelt, noget, man kunde tage og føle paa. Men ingen af os røbede sine Tanker i den Anledning; snart begyndte Samtalen at gaa jævnt og livligt os imellem, i det Tempo Samtaler gaar, naar man har Munden fuld af Blodbudding og uløste Rebusser.

Vor Tales Strøm blev imidlertid pludselig afbrudt. Bertelsen forstummede midt i en Sætning, hans Ske gik istaa mellem Fadet og Munden og han betragtede den med en mørk Mine. Fra Skeen og ned i Gryden hang der en lang og bred Slask, der saa ud som en Strimmel Tøj. Da det ikke vilde slippe sin Forbindelse med Massen, halede Bertelsen til, og op kom det med et Svup. Men lad mig referere omhyggeligt og indgaaende, for Tilfældet er historisk indenfor Danmark-Ekspeditionen.

Ogsaa jeg havde nu indstillet baade Samtalen og Ædningen, og Operationerne foregik i Tavshed. Trevlen, som vi først antog for et Pølseskind, viste sig ved Undersøgelse at være af omtrent $\frac{1}{2}$ Alens Længde og 2 Tommer bred. Den var af en rødgul, snavset Farve og havde *Mønstre af smaa Blomsterbuketter* rundt om paa sig! Det var vanskeligt at hestemme Stoffets Kvalitet, men det saa ud til at være Bommesie til en 17—18 Øre Alen, af den Slags, man i de jævne, meré bramfri Befolkningslag bruger til Underskorter. Dette har jeg ladet mig fortælle, hvad ved jeg? — I denne Egenskab havde Ejerinden aabenbart draget al den Nytte af det hun kunde, før det var indgaaet som Raamateriale ved Konservesfabrikationen. Det var temmelig slidt.

Vi stirrede længe paa Fænomenet, hvorpaa Bertelsen, stadig uden at mæle et Ord, aabnede lidt for Teltbindingerne og hev »det« ud — —

Vi spiste atter, lidt langsommere og med smaa, tankefulde Pavser.

Da vi var næsten færdige, vendte Bertelsen sig med et resigneret, men dog behersket Udtryk i sit elskelige Ansigt om imod mig.

— »Friis«, sagde han, og det lod paa Tonefaldet, at han vilde til at gøre Testamente, »har De nogensinde hørt en fornuftig Forklaring paa, hvor den Polakfamilie blev af, som for et Par Aarstid siden forsvandt paa en saa mystisk Maade? Hvordan var det — arbejdede den ikke paa en Blodbuddingfabrik?«

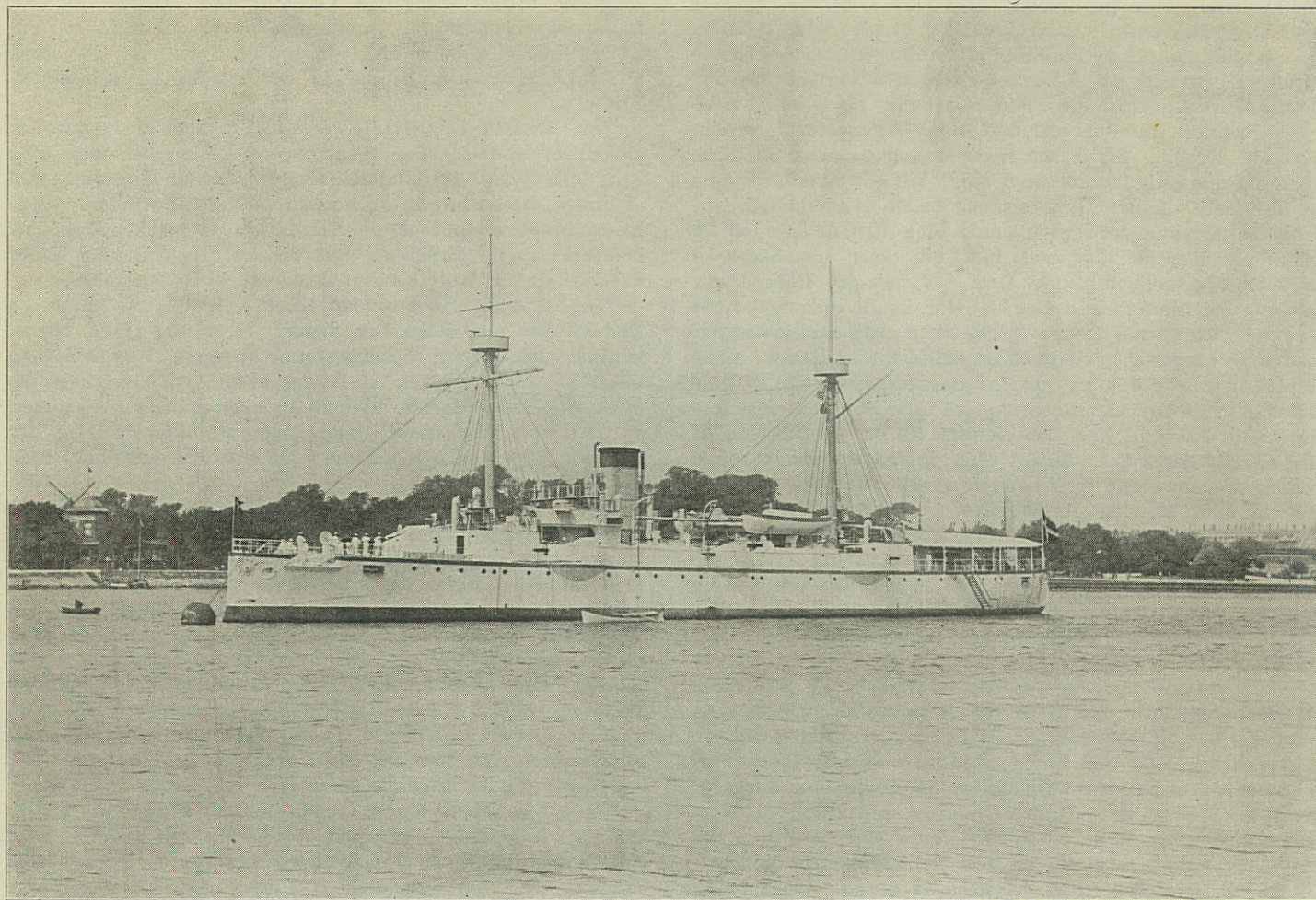
— »Saa vidt jeg véd,« sagde jeg, »har man intetsomhelst Spor fundet af den. — Hidtil!«

(Forts.).

ACHTON FRIIS

Krydserkorvetten »Valkyrien«

FRA VALKYRIENS TOGT TIL ØSTASIEN

1899—1900

INDLEDNING

Skønt der allerede er skrevet saa meget om »Valkyrien's« Togt til Østasien i 1899—1900, mener undertegnede dog, at de efterfølgende Dagbogsnotitser fortjener at blive kendte i videre Krese, idet de, om jeg saa maa sige, udtrykker de Tanker og Følelser der rørte sig hos Menigmand under det vellykkede Togt. Dagbogen er først med en sjælden Samvittighedsfuldhed, undertiden med mange Sider for en enkelt Dag, men Pladsen her i Bladet tillader jo kun et begrænset Uddrag. Dens Ordlyd er fulgt saa vidt muligt, kun med en passende Forandring ved Overgangen mellem de forskellige Datoer. Nr. 457, Aug. A. Hjorth af Aalborg gjorde Togtet med som Frivillig, idet han allerede nogle Aar i Forvejen havde aftjent sin Værnepligt. Han er desværre død for adskillige Aar siden (1902), men Familien opbevarer omhyggeligt den, formodentlig ret sjældne Bog, af hvis Blade jeg i det efterfølgende skal forsøge at gøre et skønsomt Uddrag, der, som jeg haaber, vil blive læst med Interesse af Foreningens Medlemmer, af hvilke flere sikkert erindrer den Afdøde.

PAA TOGT MED »VALKYRIEN«

Uddrag af en Dagbog
ført om Bord af
»457«

(Meddelt ved A. Hjorth).

Dampen er oppe! — Hiv Ankeret hjem!
Styrbord! haardt Styrbord med Roret!
Nu stævner »Valkyrien« mod Østen frem,
Og »57« har Ordet.

1.

København — Plymouth — Algier.

¹²/₁₀. Kl. 6 Morgen stillede vi paa Dokøen med vore Randsler efter at have tilbragt Natten om Bord i Kaserne-skibet »Jylland«. »Valkyrien« laa med Dampen oppe, klar til at gaa ud af Flaadens Leje saa snart Kommandoen var hejst. Ved Ankomsten om Bord blev vi straks fordelt til de forskellige Ruller og Skifter m. m. Kl. 10 ¹/₂ ankrede vi paa Rheden og gik derpaa i Gang med Rengøring og Opklaring overalt. Jeg havde min første Vagttørn om Natten. Den var haade lang og kold, men forhaabentlig venner man sig snart dertil.

¹⁴/₁₀. Efter den foregaaende Dag at have rettet Kompasser i Sundet, holdt vi stor Rengøring Lørdag Morgen, da Flaadeinspektøren, Viceadmiral Uldall ventedes om Bord.

Kl. 9 kom Admiralen, og den første Salut dundrede fra »Valkyrien«. Han gennemgik alt i Skibet, baade oppe og nede, og gik først i Land igen Kl. 11 1/2. Ved 2 Tiden ankom den kongelige Familie. Hele Besætningen stod opstillet til Parade da Kongen, ledsaget af Enkekejserinde Dagmar, Kronprinsen og Prins Christian, langsomt gik op langs Fronten om Bagbord og tilbage om Styrbord, venligt hilsende til alle. Hvor ser Kongen dog gammel ud, men rank og spænstig holder han sig. Til Slut holdt Kongen en lille Tale til os. Han ønskede os en lykkelig Rejse og haabede, vi vilde gøre vort gamle Flag Ære derude paa de fremmede Strande, og idet han gik over om Styrbord sluttede han med følgende Ord. »I kan tro Folk, I har en god, en hjærtensgod Chef.« Her kvalte Graaden hans Stemme, den gamle Konge kunde ikke mere for Bevægelse. Han omfavnede og kyssede Prins Valdemar to Gange, hilste venligt til alle Sider, og gik fra Borde fulgt af alle de høje Herskaber. Prins Christian slog ud med Haanden idet han gik forbi, nikkede nok saa venligt til os og ønskede os alle en lykkelig Rejse. Straks efter forlod Kongechaluppen Skibet, medens dette og Forterne saluterede med 27 Skud, saa at hele Rheden indhylledes i Krudtrøg. Prinsesse Marie og hendes tre smaa Drenge forblev om Bord. Det er forøvrigt nogle ualmindelig raske Knægte. De farer omkring alle Vegne og klatrer som Aber. Om Aftenen fik vi Punch og to gode Cigarer pr. Mand, en Gave fra Prinsessen, hvorfor der herskede Liv og Lystighed lige til vi fik Køjerne.

^{15/10.} Stor Rengøring Søndag Morgen. Kl. 8 1/2 kom Provst Schepelern om Bord for at holde Gudstjeneste og ordinere vor Skibspræst Hr. Nyholm. Provsten holdt en ganske dejlig Tale idet han, gaaende ud fra Herrens Fart over Genesaret Sø, hvor Disciplene jo tvivlede og anraabte om Frelse, mindede os om, at naar vi blot paa vor lange Fart gjorde vor Pligt og gjorde den i Herrens Navn, da var Gud mægtig nok til at føre os alle sunde og friske tilbage til det kære Hjem. Han lyste derpaa Velsignelsen over Skib og Mandskab. Det var en dejlig og gribende Gudstjeneste, der nok kunde stemme Sindet til Eftertanke. Kl. 11 kom der en Mængde Mennesker om Bord for at tage Afsked, og ude paa Langelinie og langs Frihavnen begyndte Folk allerede at samle sig. Mængden blev stadig større og større, og da vi lettede Kl. 2 var det hele et bølgegende Menneskehav. Vi holdt tæt op langs Land og raabte tre kraftige Hurraer, hvilke straks blev besvarede i det uendelige under ivrig Viften med Huer og Lommetørklæder, saa at vi alt i alt fik en smuk og hjærtelig Afsked. En Mængde Baade og Fartøjer fulgte os en Stund, men Farten blev nu sat op, og lidt efter lidt forsvandt Københavns Taarne i Horisonten. Ved Helsingør gik Prinsessen i Land med sine tre Drenge, ledsaget af rungende Hurraraab. Kronborg fik en sidste Hilsen, Kullen passeredes og vi stod ud i Kattegat, hvor en frisk nordlig Kuling fik »Valkyrien« til at foretage nogle, for de fleste af os, højst uvante Bevægelser.

^{16/10.} Mandag Morgen passerede vi Skagen. Vi holdt Tøjkask for første Gang, og jeg skal ærlig tilstaa at det ikke var morsomt. Naa det skulde jo gøres og gjort blev det, men hvorledes? Jeg vilde nødigt at min Moder skulde se, hvorledes vort Tøj saa ud, da vi var færdige. Saltvand og Kulstøv forbedrer jo ikke Kuløren.

^{19/10.} Torsdag den 19de fik vi Lods for Plymouth og kom til Ankers i Havnen Kl. 11, efter en behagelig Rejse over Nordsøen og gennem Kanalen. Den mægtige Havn, der er opført med uhyre Bekostning, gjorde et imponerende Indtryk paa os. Ligeledes de mange Forter og den talrige

Garnison. Kongens Kvarter fik Landlov fra 2 til 6, og vi tilbragte nogle behagelige Timer i den smukke By. Vi mødte alle præcis ved Landgangsstedet, og ingen var beruset, hvilket gjorde et godt Indtryk; det var jo første Gang siden vor Afrejse, at vi var udsatte for Landlivets Fristelser.

^{20/10.} Næste Dag fyldte vi Kul. Vorherre bevare os, sikken et Roderi. Vor pæne hvide Maling blev rigtignok sort. Medens Dronningens Kvarter havde Landlov, sled vi andre med Kullene og derpaa med Rengøringen. Hele Eftermiddagen spulede og skrubbete vi saa Vandet drev baade af os og af Skibet. Det var en drøj Tur. Jeg hader allerede denne Kulfyldning; desværre skal den jo til.

^{21/10.} Lørdag Eftermiddag Kl. 2 1/2 lettede vi Anker og stod til Søs med Kurs for Algier. Vi er alle glade ved at komme afsted igen; vi længes efter Varmen. Her er nemlig bitterlig koldt. Resten af Dagen holdt vi Tøjfeterssyn, en behagelig Beskæftigelse, hvor man, naar man er færdig med sit Tøj, kan læse, skrive eller sove, alt efter Behag. Der vankede ingen Punch i Aften; hvorfor ved jeg ikke, men Skuffelsen var stor.

^{22/10.} Søndag Formiddag Gudstjeneste paa Banjerne. Derefter Middag med Sødsuppe og Kalvesteg. Vejret er smukt, men det er falden i med Taage, hvorefter vi gaar med mindsket Fart. Kl. 4 holdt Kandidat Svedstrup Foredrag, dels om Nordsøen og dens Dybdeforhold, dels om Plymouth, og samtidig meddelte han os, at der vilde blive holdt Foredrag om alle de Byer, vi i Fremtiden skulde anløbe. Om Aftenen, naar vi faar Køjerne, læser Præsten Fadervor højt for hele Besætningen, en meget smuk Skik, som de fleste er glade for. I det hele taget troer jeg nok, vi faar det godt her om Bord, naar først vi kommer lidt i Orden. Til at begynde med gaar det aldrig saa glat.

^{23/10.} Tøjkask til Morgen, men denne Gang gik det bedre, maa jeg indrømme. Vandgrød og Klipfisk til Middag. Just ikke indbydende, men Appetitten var der jo og ned gled Maden. Jeg har Bakstørn i denne Uge, et ubehageligt Arbejde, da al Opvask foregaar i koldt Vand. Gevær-eksersits hele Eftermiddagen, kun afbrudt ved Uddelingen af 1/2 Pægl Sherry pr. Mand. Vi faar et lignende Kvantum til Middag, saa vi maa ikke klage. Tømmermanden er i Færd med at gøre Ringe, Trapez og Barre i Stand; jeg glæder mig til Øvelserne. Vejret er betydelig mildere og der tales allerede om Styrtebad. Skrællede Kartofler og Gulerødder paa Førstevagten. Et mindre behageligt Arbejde, selv om man ogsaa kan gnaske Gulerødder i sig.

^{27/10.} Vi passerede Gibraltar i Nat, men da jeg havde Frivagt saa jeg intet til den berømte Klippefæstning. Det er varmt i Dag, 25° i Skyggen, hvorfor vi giver Partiet i hvidt Tøj og med bare Ben i Skoene. Efter Middag uddeltes der en Mængde Bøger til Mandskabet. Uddelingen foregik ved Lodtrækning. Jeg fik Karl Gjellerup's »Kong Hjarnes Skjald«; vistnok en god Bog? Chefen holder Fødselsdag, men om der skal være Fest, vides ikke. Hidtil har vi da ikke mærket noget, men det kommer maaske. Foredrag af Løjtnant la Cour om Algier. Naa Punsch fik vi da, og Musiken spillede, medens de skaffede agter, saa Aftenen forløb helt behageligt.

^{28/10.} Stor Rengøring og Pudsning, da vi forventer at naa Algier i Løbet af Dagen. Efter Middag Omlædning i rent Overtrækstøj og hvide Huebetræk. Lodsens kom om Bord, og Kl. 3 1/2 ankrede vi i Algiers Havn under Salut for det franske Flag. Den besvarede fra et af Forterne. Vi gik straks i Gang med at sætte vore Fartøjer i Vandet.

(Fortsættes)

Margrethe

UNDER DANNEBROG

